

Antti Heikkilä ja 50 prosentin kuolleisuus

JUHA LEINIVAARA

Heikkilä varoittaa täysin väärällä tavalla sytostaattihoitojen aiheuttamasta kuolleisuudesta.

ORTOPEDI ANTTI HEIKKILÄLLÄ on paha tapa laulkoa hurjia väitteitä, jotka ovat selkeästi ristiriidassa tutkitun tiedon kanssa. Tavallisella kansalaisella on ongelma sellaisten väitteiden tarkistamisessa. Jos lääkäri kirjoittaa väitteen sairaaloissa annettavi-

en hoitojen kuolleisuudesta, niin miten väitteen paikkansapitävyys voidaan tarkistaa?

Tammikuun 21. päivä Heikkilä kertoi verkkosivullaan anttiheikkila.com ”HESARI VILISEE VIRHEITÄ. Osa 3” -kirjoituksessaan sytostaattihoitojen vaarois-

ta. Kirjoituksen aiheena oli ”Lääkkeetön elämä” -kirjan asiavirheistä noussut julkinen keskustelu. Heikkilän kirjan väitettiin suosittävän sytostaattihoidojen välttämistä: hän on mm. esittänyt virheellisiä väittämiä hoitojen haitoista.

Sytostaattihoidoilla on haittavaikutuksia, ja niitä pitäisi antaa vasta tarkkaan harkitun laskelmoinnin jälkeen. Siinä Heikkilä on oikeassa. Hän vain erehtyy toistuvasti esittämään faktuaalisesti vääriä väitteitä kemoterapian haitoista.

Osoittaakseen kriitikkojensa olevan väärillä jäljillä Heikkilä kertoo brittiselvityksestä vuodelta 2016. Hänen mukaansa ”se ei anna hoidoista lohdullista kuvaa”. Eikä Heikkilän versio selvityksestä todellakaan anna ruusuista kuvaa. Hänen täytyy ensin vain antaa vääriä kuvia selvityksestä.

”Ensimmäistä kertaa tutkijat selvittivät, kuinka paljon syöpäpotilaita kuoli 30 vuorokauden sisällä kemoterapiasta (sytostaatit) aloittamisesta.”

Mitä tämä selvitys havaitsi kuolleisuudesta?

”Luvut kuolemista vaihtelivat, mutta joissakin sairaaloissa kuolleisuus oli jopa 50 %.”

Vain muutama sana onnistui sisältämään väkeviä väitteitä. Sytostaattihoidoissa kuolleisuus voi Heikkilän mukaan olla jopa niin suuri, että 30 päivän sisällä puolet kaikista osallistujista kuolee. Eikä siinäkään vielä kaikki, vaan Britanniassa olisi kuulemma useampi sairaala, joissa olisi mainittu järkyttävän suuri kuolleisuus.

Ongelma on vain siinä, ettei tutkimuksessa mainittu 50 %:n kohta liittynyt suoraan potilaiden kuolleisuuteen. Eikä mainittuja yli 50 %:n kuolleisuuden sairaaloita ollut kuin yksi. Tuo suuri prosenttiluku ei edes tarkoita syöpähoitojen aiheuttamaa valtavaa kuolleisuutta. Vain yhden potilaan kuolema riittää isoihin prosentteihin, jos ryhmässä on vain kourallinen potilaita. Juuri näin oli tapahtunut selvityksessä.

Nämä asiat eivät selviä Heikkilän kirjoituksesta. Niiden selvittäminen vaatii omatoimista nettisurffaamista ja alkuperäisten tutkimuspapereiden lukemista. Asioita, joita Heikkilä ei tehnyt.

50,9 %:N VAKIOITU KUOLLEISUUS OLI OIKEASTI 0 %

Heikkilän lähde väitteelleen oli ”Telegraph”-sanomalehden artikkeli vuodelta 2016. Siinä mainitaan kyseisen suuren kuolleisuuden sairaalan nimi: Milton Keynes. Samassa artikkelissa käytetään ter-

miä ”death rate”, mutta itse tutkimuksessa tuo luku ei koskenut keuhkosityöpää sairastavien osallistujien kuolleisuutta. Se tarkoitti ns. vakioitua kuolleisuutta. Virhettä väärästä sanasta ei ole korjattu Telegraphin artikkelissa.

Voimme siis päätellä, ettei Heikkilä lukenut alkuperäistä tutkimusta. Sanomalehden kuvailema versio riitti hänelle.

Tutkimuksessa on lista kaikista siihen osallistuneista sairaaloista. Minkään sairaalaan kuolleisuus ei ylittänyt tuota radikaalia 50 %:n kuolleisuutta. Sanomalehden mainitsemassa sairaalassa oli kyse ns. vakioidusta kuolleisuudesta. Pelkkä kuolleisuus tarkoittaisi, että esim. kymmenestä osallistujasta kuolisi viisi. Vakioitu kuolleisuus ottaa huomioon potilaiden iän, sukupuolen ja odotetun kuolleisuuden. Tutkimukseen kerättiin yli 33 000 potilaan tiedot. Heistä kuoli 30 päivän aikana 1383 potilasta.

Tutkimuspaperin mukaan Milton Keynesin sairaalassa kyseiseen keuhkosityöpää sairastavien ryhmään kuului vain kuusi potilasta. Heistä kuoli yksi. Yksi kuudesta ei ole sama asia kuin 50 %:n kuolleisuus. Se tarkoittaisi 16,7 %:n kuolleisuutta. Vakioidulla kuolleisuudella saatiin tuo huomiota herättävä luku 50,9 %.

Samassa sairaalassa oli myös palliatiivista hoitoa saavien syöpäpotilaiden ryhmä. Siihen kuului 25 ihmistä. Heistä kuoli 30 päivän aikana kaksi potilasta. Tällöin ryhmän kuolleisuus samassa sairaalassa oli samalla vakioinnilla vain 8,2 %.

Selvityksen tilannut järjestö julkaisi seurantakertomuksen. Sillä pyrittiin tarkentamaan ja oikomaan alkupeiräiseen paperiin mahdollisesti päätyneitä virheitä. Sen sivuilla selviää, miksi Milton Keynesin sairaalassa oli poikkeuksellisen suuri prosentti jopa vakioidun kuolleisuuden kohdalla. Sairaala tarkisti potilastietonsa. Selvisi, että selvitykseen oli päätyneet väärä tieto. Kuollut henkilö kuului toiseen hoitoryhmään. Eli 50,9 %:n vakioitu kuolleisuus olikin oikeasti 0 %. Ryhmästä ei kuollut 30 päivän aikana ketään.

Tämän takia Heikkilä varoitti täysin väärällä tavalla sytostaattihoidojen kuolleisuudesta.

Lääkkeetön elämä -kirjan julkaisun jälkeisessä kohussa Heikkilä totesi, ettei missään nimessä vastusta tai suosittelee jättämään väliin lääkäreiden suosittamia syöpähoitoja. Mutta toisaalta hän näyttää jatkuvasti keksivän tuulesta temmattuja väitteitä syöpähoitojen vaaroista. Toivottavasti tulevaisuudessa muutoksen tuulet puhaltava Heikkilän päätä lähdekriittisyyden ja faktojentarkistamisen suuntaan.

Kaiken tämän selvittäminen ei ollut helppoa. Minulla meni siihen peräti viisitoista minuuttia suosituksen hakukoneen avustuksella. Heikkilän kiireinen aikataulu esti sellaisen vartin käyttämisen.